

Polska jako pełnoprawny członek Unii Europejskiej zobowiązana jest wypełniać wspólnie z pozostałymi krajami prawo ochrony środowiska, w tym również w dziedzinie gospodarki odpadami. W wysoko rozwiniętych krajach Unii nowoczesne technologie przerobu i odzysku odpadów stosowane są od wielu lat, a rozwiązania w tej dziedzinie są stale doskonałe, przynosząc wymierne efekty dla ochrony środowiska.

Regulacje prawne w gospodarce odpadami

Niestety w Polsce stan gospodarki odpadami nie jest zadowalający. By dorównać tym krajom musimy podjąć wiele działań, by zarówno w przemyśle, jak i gospodarce komunalnej mogły być zastosowane technologie pozwalające na ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów oraz gdy te odpady już powstaną, by można je było bez szkody dla środowiska poddać recyklingowi bądź unieszkodliwieniu.

Unia Europejska

W Unii Europejskiej wszystkie sprawy związane z postępowaniem z odpadami regulowane są przez Dyrektywy, czyli podstawowe akty prawne, które przeniesione są do prawa krajów członkowskich w formie odpowiednich ustaw. Pierwsze Dyrektywy UE dotyczące odpadów powstały już w latach 70.

Jednym z najważniejszych dokumentów wyznaczających sposoby postępowania z odpadami jest wydana w 1997 tzw. Rezolucja Rady Europy, która mówi że podstawowe założenia to:

- zapobiegać powstawaniu odpadów,
- działać tak, by możliwie jak najmniej ich powstawało,
- a jeżeli odpady już powstaną to ograniczać ich składowanie przez odzysk surowców i przetwarzanie.

Obecnie prawo obejmuje około 20 dyrektyw dotyczących odpadów, które obecnie tworzą cały system aktów prawnych. Część z nich reguluje postępowanie z takimi odpadami, jak:

- odpady niebezpieczne,

- odpady opakowaniowe (opakowania z papieru, tworzyw sztucznych metalu drewna, szkła itd.),
- zużyte baterie i akumulatory,
- odpady elektroniczne i elektryczne,
- wraki samochodowe.

Dyrektywy określają także warunki jakie muszą spełniać instalacje, które unieszkodliwiają odpady poprzez spalanie czy składowanie.

Wszystkie kraje Unii zobowiązane są przygotować i przedstawić do zatwier-

tych, którzy wszelkie opakowania wytwarzają.

Ustawa ta dotyczy także niektórych produktów, które po zużyciu stanowią odpady, np. opony, baterie i akumulatory, urządzenia chłodnicze itd.

Czy odpady wytwarzane przez każdego z nas, czyli odpady komunalne mają też „swoją” ustawę?

Pamiętaj!!!

Ponad 70% zawartości naszego kosza na śmieci to surowce wtórne, które można odzyskać oraz materiały organiczne nadające się na kompost.

dzenia plany gospodarki odpadami, w których szczegółowo wyznacza się co z określonym odpadem zamierza się zrobić, by zgodnie to było z Dyrektywami i prawem krajowym.

W Polsce takie plany również przygotowano, zarówno na poziomie krajowym, jak i w poszczególnych województwach, powiatach i gminach.

Polska

Podstawowym aktem prawnym w Polsce w dziedzinie ochrony środowiska, w tym również gospodarowania odpadami jest uchwalone w 2001 roku „Prawo Ochrony Środowiska”. Ustawa ta zawiera wszystkie zasady związane z ochroną powietrza, wody i powierzchni ziemi, w tym ogólne zasady wprowadzania odpadów do środowiska. Szczegółowo procedury postępowania z odpadami określa „Ustawa o odpadach” precyzując, kto jest odpowiedzialny za prawidłową gospodarkę odpadami, jakie warunki musi spełnić ten, kto wytwarza odpady, a także ten, kto je transportuje, przetwarza i unieszkodliwia.

Oddzielna ustawa, tzw. produktowa, precyzuje przepisy związane z postępowaniem z odpadami opakowaniowymi, nakładając określone obowiązki na

Fot.: Janusz Moczulski

To w jaki sposób należy postępować z tymi odpadami określa Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z tą ustawą każdy mieszkaniec zobowiązany jest wytworzone przez siebie odpady umieszczać w odpowiednich pojemnikach i wносить opłatę, która przekazywana jest firmie odbierającej te odpady.

Odpady muszą być kierowane do odzysku i unieszkodliwiania, w takich obiektach, które nie zagrażają środowisku. Jeżeli jest to składowisko odpadów, musi ono być zabezpieczone przed ujemnym wpływem na powietrze, wodę i glebę. Każda instalacja przyjmująca do przerobu odpady komunalne, np. do termicznego przekształcenia na energię, musi również być bezpieczna dla środowiska.

Ustawa ta mówi również o tym, że mieszkańcy powinni segregować odpady, tzn. zbierać oddzielnie papier, szkło, metal, plastik, po to by można je było wykorzystać jako surowce wtórne.

Polskie prawo ochrony środowiska, a tym samym w zakresie gospodarki odpadami jest już całkowicie dostosowane do prawa unijnego. Stosowanie tego prawa w codziennych działaniach jest naszym obowiązkiem, bo przecież wszyscy chcemy żyć w czystym środowisku, w czystych miastach i osiedlach.

doc. LIDIA SIEJA

Institut Ekologii Terenów Uprzemysłowych w Katowicach

Czy wiesz, że...

W 2004 roku w Polsce:

- zebrano prawie 9,8 mln ton odpadów komunalnych niesegregowanych, w tym 6,6 mln ton odpadów z gospodarstw domowych,
- ilość wyselekcjonowanych odpadów wynosiła zaledwie 2,5% masy zebranych odpadów komunalnych,
- największe ilości odpadów wytworzono w Polsce południowej, w województwach: śląskim (41,9% całego strumienia), dolnośląskim (26,9%) i małopolskim (7,3%),
- najmniejsze ilości odpadów powstały w województwach: lubuskim (0,5%), warmińsko-mazurskim (0,5%) oraz podlaskim (0,7%),
- działały 83 kompostownie, 84 sortownie oraz tylko 1 instalacja termicznego przekształcenia odpadów komunalnych,
- odpady składowano na 1049 składowiskach odpadów komunalnych.